

Prof. dr hab. Marian Grynberg
Instytut Fizyki Doświadczalnej
Uniwersytetu Warszawskiego

O p i n i a
o książce Pawła E. Tomaszewskiego
**„Powrót
Rzecz o Janie Czochrałskim”**

Na początku chciałbym ustosunkować się do tematyki książki. Postać prof. Jana Czochrałskiego jest wyjątkowa nie tylko dla środowiska naukowców polskich, ale jest znaczącą postacią w nauce światowej. 66 lat trwająca infamia profesora (w czasie której można było cytować Jego prace, ale żadnych informacji o Nim) doprowadziła, że Jego osoba i dzieje nie są znane w Polsce. Brak tych informacji dotyczy bardzo szerokich kręgów społecznych w Polsce, szczególnie bolesny jest fakt, że dotyczy on młodzieży. Nawet w środowisku naukowej młodzieży, Jego macierzystej uczelni Politechniki Warszawskiej, jest żadna, bądź szczątkowa. Zatem książka o prof. Janie Czochrałskim jest niezbędna i szeroko oczekiwana.

Wieloletni (zapewne) wysiłek autora Pawła E. Tomaszewskiego jest godny najwyższego uznania i podziwu. Zebrane informacje o prof. Janie Czochrałskim wyczerpują pewnie aktualne możliwości, w oparciu o dostępne źródła. Nie znam osobiście autora, ale z lektury książki wnoszę, że jest On prawdopodobnie fizykiem, któremu problemy materii skondensowanej nie są obce.

Zaprezentowane w książce spojrzenie oczami autora na dorobek naukowy Profesora bardzo przybliży i pomaga zrozumieć Jego prace osobom bliskim zawodowo tematyce Profesora. Chciałem jeszcze raz podkreślić niezwykle wysoką moją ocenę pracy biograficznej autora Pawła E. Tomaszewskiego.

Układ książki w wydaniu polskim nie budzi istotnych wątpliwości. Dla czytelnika polskiego działalność naukowa Profesora, zaangażowanie patriotyczne, działalność w okresie okupacji oraz wstrząsający 66 letni okres infamii, są wszystkie bardzo interesujące i na ile to możliwe, przedstawione w sposób jasny.

Materiał zawarty w tej książce winien zostać udostępniony również nie polskojęzycznemu czytelnikowi. Wymaga to jednak trzech elementów, nie prostych ale koniecznych. Należy zainteresować książką poważnego wydawcę zagranicznego. Wydawca ten musi dysponować „wydolnym” systemem dystrybucyjnym. Wydaje się, że do tego celu książka powinna „przejsć przez ręce” dobrego redaktora. Redaktor ten winien mieć doświadczenie w wydawaniu książek biograficznych i rozumieć wymagania „czytelnika zachodniego”.

W mieście, w którym pracuje autor książki, jest moim zdaniem najpoważniejszy zbiór takich specjalistów. Ostatnim elementem jest dokonanie, już tej „przerecikowanej wersji” na język niemiecki lub angielski.

Gorąco namawiam do dokonania tych trzech kroków, aby pamięć o profesorze Janie Czoichalskim mogła trwać również w innych krajach, a dorobek p. Pawła E. Tomaszewskiego mógł być doceniony również przez innych.

Prof. dr hab. Marian Grynberg

Warszawa, 24 października 2012 r.